

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2025-2026
Anul de studiu 2, semestrul 1

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea din Craiova
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență, seria 2024-2028
1.6. Programul de studii	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1. Denumire disciplina		Istoria Bisericii Ortodoxe Române				2.2. Cod		D15TOPL332		
2.3. Titularul activității de curs			Pr. Conf. univ. dr. Sergiu-Grigore POPESCU							
2.4. Titularul activității de seminar			Pr. Conf. univ. dr. Sergiu-Grigore POPESCU							
2.5. Anul de studiu		II	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)		E	2.8. Regimul disciplinei		DF, DO

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate					18
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					9
• Tutoriat					7
• Examinări					2
• Alte activități: activități de cercetare					2

3.7 Total ore studiu individual	58
3.8 Total ore din planul de învățământ	42
3.9 Total ore pe semestru	100
3.10 Numărul de credite	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Cunoștințe privind Istoria Bisericească Universală și Istoria Românilor
4.2. de competențe	Capacități de analiză, sinteză, gândire divergentă, gândire critică. Competențe de operare pe calculator (Word, Internet Explorer).

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Condiții de învățare activă și interactivă, activități didactice bazate pe strategii euristice și creatoare, pe situații de învățare problematizantă.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Condiții de învățare practic-aplicativă, prin cercetare, problematizantă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoaștere, înțelegere, explicare și interpretare - cunoașterea și înțelegerea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei <i>Istoria Bisericii Ortodoxe Române</i> - utilizarea adecvată și exploatarea didactică a noțiunilor specifice Istoriei Bisericii Ortodoxe Române în situații bine definite; - explicarea și interpretarea conținuturilor teoretice ale disciplinei Istoria Bisericii Ortodoxe Române în contexte bine definite; - aplicarea corespunzătoare și transferul metodelor și tehnicilor elementare specifice Istoriei Bisericii Ortodoxe Române; - aplicarea creativ-inovativă a instrumentelor de analiză în formularea de soluții la probleme tipice din domeniul Istoriei Bisericii Ortodoxe Române; C2. Instrumental-aplicative: Prezentarea izvoarelor, analiza lor critică, discuția informațiilor culese, dezbateră, identificarea rezultatelor obținute
Competențe transversale	C3. Atitudinale: 3.1. Integrarea principiilor de concepere a curriculumului disciplinei, a conceptelor vehiculate, a metodologiei și instrumentelor invocate, în sistemul valorilor profesionale ale studenților. 3.2. Aplicarea consecventă a principiilor deontologice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea Istoriei Bisericii Ortodoxe Române pentru a putea răspunde la provocările lumii actuale, în special în contextul interconfesional din interiorul României și în cel internațional din sud-estul Europei care să contribuie la formarea și dezvoltarea conștiinței istorice în spiritul dialogului și al dragostei creștine.
7.2 Obiectivele specifice	1. Precizarea specificului și a contribuției disciplinei Istoria Bisericii Ortodoxe Române în cadrul general al studiului teologiei ortodoxe; 2. Definirea raportului dintre uman și divin în Istoria Bisericii Românești; 3. Evidențierea raportului dintre tradiție și înnoire în Istoria Bisericii românești; 4. Precizarea liniilor de demarcație între istoriografia laică și cea religioasă; 5. Identificarea marilor direcții ale gândirii teologiei creștine; 6. Cunoașterea evoluției evenimentelor majore din viața Bisericii românești în raportul lor de la cauză la efect; 7. Evidențierea rolului formator al unor personalități istorice motivate din credința lor creștină în istoria României; 8. Însușirea unei cunoașteri cât mai obiective a deciziilor unor instanțe bisericești din trecut, valabile și astăzi; 9. Formarea unei conștiințe istorice ca bază de dialog între diferite tradiții culturale sau religioase; 10. Însușirea cunoștințelor necesare pentru orientarea corectă în domeniul

	istoriografiei ecclesiastice actuale.
--	---------------------------------------

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Mitropolitul Veniamin Costachi și urmașii săi în scaunul Mitropoliei Moldovei	• prelegerea interactivă • problematizarea • descoperirea	2 ore
2. Mitropolitul Grigorie Dascălul. Urmașii săi în scaunul mitropolitan al Ungrovlahiei. Episcopiile sufragane în prima jumătate a secolului al XIX-lea	• prelegerea interactivă • problematizarea • descoperirea	2 ore
3. Mitropolitul Andrei Șaguna	• prelegerea interactivă • problematizarea	2 ore
4. Biserica Ortodoxă Română în timpul domnitorului Alexandru Ioan Cuza	• prelegerea interactivă • problematizarea	2 ore
5. Biserica Ortodoxă Română din Bucovina și Basarabia sub stăpâniri străine.	• prelegerea interactivă • problematizarea • explicația	2 ore
6. Biserica Ortodoxă Română în perioada 1865-1918	• prelegerea interactivă • problematizarea • explicația	2 ore
7. Biserica Ortodoxă Română între 1918-1948.	• prelegerea interactivă • problematizarea • explicația	2 ore
8. Mari ierarhi din perioada interbelică	• prelegerea interactivă • problematizarea • explicația	2 ore
9. Învățământul teologic. Școala - o instituție a Bisericii.	• prelegerea interactivă • problematizarea • explicația	2 ore
10. Preoțimea ortodoxă în secolele XVIII-XX	• prelegerea interactivă • problematizarea • explicația	2 ore
11. Suferințele clerului ortodox în timpul regimului comunist	• prelegerea interactivă • problematizarea • explicația	2 ore
12. Patriarhii Justinian Marina, Iustin Moisescu și Teoctist Arăpașu	• prelegerea interactivă • problematizarea • explicația	2 ore
13. Organizarea actuală a Bisericii Ortodoxe Române. Contextul istoric	• prelegerea interactivă • problematizarea • explicația	2 ore
14. Structura actuală organizatorică a	• prelegerea interactivă	2 ore

Bisericii Ortodoxe Române	• problematizarea explicația	
---------------------------	--	--

8.2. Bibliografie:

Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. II-III, mai multe ediții (București, 1994; Iași, 2006).
Idem, *Studii de istorie a Bisericii Ortodoxe Române*, 2 vol., București 2005 și 2009.
Idem, *Dicționarul Teologilor Români*, București, 2002.
Idem, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania*, Sibiu, 1992.
Ion Vicovan, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. I-II, Iași, 2002.
Gheorghe Moisesescu, Ștefan Lupșa, Alexandru Filipașcu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. I-II, București, 1957.
Academia Română, *Istoria Românilor*, vol. I-VIII, București, 2003;
Simion Reli, *Relațiile dintre Biserică și Stat în România veacurilor trecute*, București, 1938.
Ștefan Meteș, *Istoria Bisericii Românești din Transilvania*, vol. I, Sibiu, 1935;
Andrei Pippidi, *Tradiția politică bizantină în țările române în secolele XVI-XVIII*, ed. revăzută și adăugită, București, 2001.
Nicolae Dobrescu, *Istoria Bisericii Române din Oltenia în timpul ocupațiunii austriece (1716-1739). Cu 220 acte și fragmente inedite culese din arhivele din Viena*, București, 1906;

8.3. Seminar/Laborator*	Metode de predare	Observații
1. B.O.R. din Țara Românească și Moldova în ultimele decenii ale secolului fanariot;	• dialogul • conversația euristică • dezbateri • lucrul în grup metode de interacțiune educațională.	2 ore
2. Secularizarea averilor mănăstirești;	• dialogul • conversația euristică • dezbateri • lucrul în grup metode de interacțiune educațională.	2 ore
3. Autocefalia B.O.R. și mitropolii primari.	• dialogul • conversația euristică • dezbateri • lucrul în grup metode de interacțiune educațională.	2 ore
4. Contextul istoric al înființării Patriarhiei române.	• dialogul • conversația euristică • dezbateri • lucrul în grup metode de interacțiune educațională.	2 ore
5. B.O.R. în perioada interbelică.	• dialogul • conversația euristică • dezbateri • lucrul în grup metode de interacțiune educațională.	2 ore

6. Raportul Stat-Biserică în timpul regimului comunist	• conversația euristică • dezbateri • lucrul în grup • metode de interacțiune educațională.	2 ore
7. Realizări și perspective după 1989	• conversația euristică • dezbateri • lucrul în grup • metode de interacțiune educațională.	2 ore

8.4. Bibliografie

Ioan F. Stănculescu, *Reforme, rânduieli și stări bisericești în epoca fanariotă*, în „Biserica Ortodoxă Română”, anul LXXXIV, 1963, nr. 5-6;

Alexandru Ciurea, *Câteva aspecte esențiale ale regimului turco-fanariot în Istoria Bisericii Ortodoxe din România*, în „Biserica Ortodoxă Română”, anul LXXXIX, 1971, nr. 7-8;

Niculae Șerbănescu, *Episcopii Râmnicului*, în „Mitropolia Olteniei”, anul XVI, 1964, nr. 3-4;

Alexandru Elian, *Legăturile Mitropoliei Ungrovlahiei cu Patriarhia de Constantinopol și cu celelalte Biserici Ortodoxe*, în revista „Biserica Ortodoxă Română”, anul LXXVII, 1959, nr. 3-4;

Actele autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române, în revista „Biserica Ortodoxă Română”, anul LXXXII, 1965, nr. 3-4;

Liviu Stan, *Sprijinirea luptei de independență a poporului român prin lupta Bisericii pentru autocefalie*, în revista „Ortodoxia”, anul XX, 1968, nr. 4;

Ene Braniște, *90 de ani de la recunoașterea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române și 50 de ani de la înființarea Patriarhiei Române*, în revista „Glasul Bisericii”, anul XXXIV, 1975, nr. 11-12;

Ioan Rămureanu, *La a 90 a aniversare a autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române*, în revista „Biserica Ortodoxă Română”, anul XCIII, 1975, nr. 3-4;

Dumitru Gh. Radu, *Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române. La a 90-a aniversare*, în revista „Biserica Ortodoxă Română”, anul XCIV, 1976, nr. 3-4;

Centenarul Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române 1885-1985, București, 1985;

Gabriel Cocora, *O sută de ani de la dobândirea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române*, în revista „Îndrumător bisericesc misionar și patriotic al Episcopiei Buzăului”, 1985, nr. 4;

Niculae Șerbănescu, *Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române cu prilejul centenarului în Centenarul Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române 1885-1985*, București, 1987;

Ioan Flocă, *Recunoașterea Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române*, în volumul „Autocefalie, Patriarhie, Slujire sfântă”, București, 1995;

Mircea Păcurariu, *Câteva considerații privind vechimea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române*, în volumul „Autocefalie, Patriarhie, Slujire sfântă”, București 1995; C

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- corectitudinea și acuratețea folosirii conceptelor și teoriilor pedagogice însușite la nivelul disciplinei – vor satisface așteptările reprezentanților comunității epistemice/academice din domeniul științelor educației
- competențele procedurale și atitudinale ce vor fi achiziționate la nivelul disciplinei – vor satisface așteptările reprezentanților autorității ecleziastice și angajatorilor din domeniul sistemului de învățământ, al instituțiilor și organizațiilor nonguvernamentale cu competențe și atribuții în managementul și evaluarea proiectelor educaționale.

10. Evaluare:

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Modul de analiză, sinteză și integrare a informației teoretice	Examen	70%
10.5 Seminar/laborator	Modul de analiză, sinteză și transfer a cunoștințelor teoretice în lucrările de seminar	Lucrare de seminar și implicarea în activitățile de seminar	30%
10.6 Standard minim de performanță:			
Pentru nota 5 (cinci): Cunoștințe despre dezbinarea Bisericii din Transilvania (1698-1701), despre luptători împotriva uniaticismului și despre situația Bisericii din Țara Românească și Moldova în timpul regimului fanariotmari.			

Data completării 29.09.2025	Semnătura titularului de curs Pr. Conf. univ. dr. Sergiu-Grigore POPESCU	Semnătura titularului de seminar Pr. Conf. univ. dr. Sergiu-Grigore POPESCU
Data avizării în departament 01.10.2025		Semnătura director de departament Pr. Lect. univ. dr. Mihai Ciurea